

Het verloren paradijs

- geplaatst in oktober 2016 op www.geloofenwetenschap.nl
- Geschreven door [Jart Voortman](#)
- Gepubliceerd in [Opinie](#)

16 okt
2016

Het was een jongen van tien jaar die ik de kaart van het heilige land liet zien. Aandachtig keek hij naar de plattegrond om vervolgens vol verwondering te roepen: ‘Ik zie het paradijs!’ Als leerkracht ben je verrukt over zulke kinderlijke eenvoud en tegelijk vraag je je af: hoe moeten we deze onschuldige jongen later gaan uitleggen dat het allemaal wat ingewikkelder is? Dat we tegenwoordig veel weten van wat in een groot deel van de geschiedenis verborgen bleef.

En hoe moet je het volwassenen uitleggen? Tegenwoordig weten we van geologische tijdperken, bewegende aardlagen, ijstijden, een catastrofale meteorietinslag ... Waar is de goede God in dit alles? De echte vragen zitten uiteraard niet in de chronologie van de scheppingsdagen. Het is ook geen groot theologisch probleem als de aarde wat ouder blijkt te zijn dan zoals het bij een letterlijke uitleg van de eerste Bijbelhoofdstukken wordt voorgesteld. Het is evenmin een probleem dat de Bijbel voorstelt dat de tuin van Eden nog steeds ergens in Irak bestaat terwijl we die paradijselijke plek nooit gevonden hebben.

Zonde

Het echte probleem is dat de Bijbel vertelt dat de schepping goed was en dat de miserie gekomen is door de zonde van Adam en Eva in het paradijs. De mens en de dieren krijgen in Genesis 1 plantaardig voedsel toegewezen (Gen. 1: 29, 30). Deze nadrukkelijke vermelding wijst erop dat de Bijbelschrijvers zich de oertoestand van het paradijs voorstellen zonder de wreedheid die we overal in de dierenwereld tegenkomen. In de hof van Eden komt aan het leven van mens en dier geen einde. De Bijbel is een

verzameling van boeken. In andere gedeelten van de Bijbel (Job 39, Psalm 104) wordt wat minder bekommerd over wreedheid in de natuur gesproken. Het is echter niet te gewaagd om het grote verhaal van de Bijbel als volgt samen te vatten: het leven op aarde was een paradijs. Door de zonde van de mensen is het lijden en de dood in de wereld gekomen. En Jezus heeft ons de verlossing gebracht. Dat is het betoog van Paulus in Romeinen 5.

Paleontologie

Het probleem is echter dat deze voorstelling niet overeenstemt met het beeld dat paleontologen geven van de ontwikkeling van het leven op aarde. Zij vertellen ons dat ziekte en sterven zo oud zijn als het leven zelf. Roofdieren zijn niet na de zondeval gekomen. Ze waren er al voordat de mens op het toneel verscheen. Ziekte en dood bestaan net zo lang als het leven zelf. Dit roept de vraag op hoe christenen dan wel de eerste hoofdstukken van de Bijbel kunnen interpreteren. Dat is niet zo'n eenvoudige vraag.

Uitleg Genesis

In een [helder artikel](#) [1] maakt Gijsbert van den Brink onderscheid tussen vijf mogelijke interpretaties. Het ene uiterste is de a-historische of exemplarische uitleg. In deze uitleg wordt uitgegaan van de actualiteit van de tekst. Genesis 2 en 3 vertellen over wie wij als mensen zijn. Het andere uiterste is de zogenaamd letterlijke uitleg die wij in het creationisme aantreffen. Daartussen zijn drie interpretaties, de pre-historische, oer-historische en oud-historische uitleg, waarin op verschillende manieren vastgehouden wordt aan de historiciteit van de zondeval. Van den Brink kiest zelf voor de oer-historische interpretatie dat de Bijbelschrijvers een openbaring gekregen hebben over wat er bij het eerste mensenpaar (ongeveer 200.000 jaar geleden) moet zijn gebeurd.

Ik denk dat de a-historische interpretatie het meest recht doet aan wetenschappelijke kennis. De bijbelschrijvers hebben vanuit hun geloof een voorstelling gemaakt van hoe God in zijn goedheid de wereld bedoeld heeft. Omdat ook in buitenbijbelse bronnen gesproken wordt over Adam, de levensboom en de slang (zie bijvoorbeeld de studie van [Korpel en De Moor](#)), is het duidelijk dat de Bijbel in mythische taal iets wil zeggen over de oorsprong van ons bestaan. Ook al wijst het wetenschappelijke onderzoek niet op een oertoestand zonder wreedheid, ziekte en lijden, we blijven dichtbij de Bijbel als we eraan vasthouden dat God deze wereld goed bedoeld heeft. Een belangrijk aanknopingspunt is verder Genesis 1. De eerste vier scheppingsdagen kunnen zo uitgelegd worden dat God orde schept in de chaos.

Ten slotte

Er blijft inderdaad veel te vragen over. Het grootste theologische probleem is het probleem van het kwaad in de schepping. Het beginpunt van geloof wordt dan ook niet gevormd door de verhalen over de schepping, maar door Gods openbaring aan het volk Israël en het leven van Jezus Christus.

Noot

[1] Uit: *Inzicht. Studentenmagazine Theologische Universiteit Apeldoorn*, 17-24 (bewerkte versie van een lezing gehouden op een congres over 'Darwin in de tuin van Eden', Nijkerk, april 2009).

Zie ook het artikel '[Verwondering en verbijstering](#)' waarin Jart Voortman dieper op het onderwerp ingaat. Dit artikel is afkomstig uit zijn boek *Open geloven* (Kok, 2015).

Reacties (53)

- **Wim de Rooij, Eindhoven** [20-10-2016 08:59](#)

Hallo iedereen

Zonder iemand ook maar het recht te willen ontzeggen om iets te schrijven of om iets te vinden ben ik toch van mening dat het enige echte probleem is dat de mensen die de bijbel als een heilig boek zien geen steekhoudend argument hebben om aan de anders gelovigen en aan de ongelovigen duidelijk te maken waarom speciaal dat boek een boodschap van de/een god aan de mensheid zou bevatten.

Zonder goede argumenten ervoor is er maar een conclusie mogelijk: Het is gewoon een boek door mensen geschreven. Het verdient niet meer aandacht dan andere zeer oude, soms zelfs oudere, boeken vol met wonderlijke verhalen.

Een discussie over hoe 'waar' genesis is daarom even (on)belangrijk als een discussie over de verhalen over de oorsprong van de de kosmos en de mens die in andere zeer oude boeken aanwezig zijn. Een wetenschappelijke discussie over hoe het zou kunnen zijn dat alles wat bestaat uit een kosmisch ei is gekomen zou dan even belangrijk zijn als de discussie over de vraag hoe genesis te rijmen is met onze wetenschap. De ideeën van de Hopi indianen over de het ontstaan van alles zijn even belangrijk als de ideeën van het herdersvolk in het Midden oosten over datzelfde onderwerp.

Groet.

0 Quote Antwoorden

- o **jart voortman** [20-10-2016 13:47](#)

geen steekhoudend argument

Beste Wim,

Je kunt in zo'n kleine bijdrage het uiteraard niet over alles hebben. Er zijn wel degelijk steekhoudende argumenten. Alhoewel er tegelijk ook redenen zijn om niet te geloven. Daar kunnen we het echter in zo'n kort stuk niet over hebben.

Het stuk is dus vooral een poging om te formuleren hoe je als christen kunt denken over de schepping. Waar je aanknopingspunten kunt vinden bij de scheppingsvoorstellingen van de Bijbel en waar niet.

0 Quote Antwoorden

- **Wim de Rooij, Eindhoven** [20-10-2016 15:53](#)

Hallo Jart Voortman

Mogelijk zijn er goede argumenten voor de stelling dat de bijbel een boodschap van de/een god voor ons mensen bevat, alleen ik ben er al lang naar op zoek maar ik heb er nog nooit een gevonden.

Natuurlijk mogen de mensen die in een bepaald heilig boek geloven discussieren over hoe de verhalen in dat boek in overeenstemming gedacht kunnen worden met de wetenschap. Maar ik beschrijf in mijn bovenstaande bijdrage mijn onvermogen om zo'n gesprek serieus te nemen als er geen goede argumenten bestaan om te denken dat precies de bijbel het enige echt heilige boek zou zijn tussen de tientallen andere zogenaamde heilige boeken die dan allemaal vals zouden zijn.

Deze site is ook toegankelijk voor mensen zonder religie. Een ervan, ik, stelt vragen bij verhalen die er zonder verder bewijs er van uit gaan dat de bijbel een bijzonder heilig boek zou zijn.

De Hopi indianen denken dat alles uit een kosmisch ei gekomen is. Waarom wel kritisch zijn t.o.v. die

opvatting en niet even kritisch t.o.v. de eigen christelijke opvatting?

Wij beiden zouden kritische vragen stellen als een schrijver hier een verhandeling zou houden over hoe het in overeenstemming met de wetenschap gedacht kan worden dat men Elvis na zijn dood toch gewoon nog her en der hier op aarde ziet rondlopen.

Groet.

P.S.

Als er wel bewijzen zouden zijn dan verneem ik die graag en dan trek ik mijn betoog onmiddellijk in.

• **Bert Morriën** [20-10-2016 18:20](#)

Wim de Rooij heeft natuurlijk gewoon gelijk. Die oude religieuze geschriften zijn niet anders dan andere fantastische verhalen, maar ze zijn in de eeuwen vóór ons alleen maar tot buitengewone proporties opgeblazen, niet in de laatste plaats omdat die voor politieke doeleinden bruikbaar zijn gebleken. Blijkbaar nog steeds, want hoe zou Willem Alexanders beschermheerschap van het NBG anders te rijmen zijn met het seculiere Nederland, dit valt namelijk onder de ministeriële verantwoordelijkheid. De meeste gelovigen zullen wel te goeder trouw zijn, maar ze zijn ook naïef als ze zomaar accepteren wat die geschriften beweren. Spreken over het aards paradijs mag natuurlijk, het is tenslotte niet meer dan een gegeven uit een sprookje.

• **Jart voortman** [20-10-2016 19:34](#)

Wim de Rooij, Eindhoven Schreef:

Hallo Jart Voortman

Mogelijk zijn er goede argumenten voor de stelling dat de bijbel een boodschap van de/een god voor ons mensen bevat, alleen ik ben er al lang naar op zoek maar ik heb er nog nooit een gevonden.

Natuurlijk mogen de mensen die in een bepaald heilig boek geloven discussiëren over hoe de verhalen in dat boek in overeenstemming gedacht kunnen worden met de wetenschap. Maar ik beschrijf in mijn bovenstaande bijdrage mijn onvermogen om zo'n gesprek serieus te nemen als er geen goede argumenten bestaan om te denken dat precies de bijbel het enige echt heilige boek zou zijn tussen de tientallen andere zogenaamde heilige boeken die dan allemaal vals zouden zijn.

Deze site is ook toegankelijk voor mensen zonder religie. Een ervan, ik, stelt vragen bij verhalen die er zonder verder bewijs er van uit gaan dat de bijbel een bijzonder heilig boek zou zijn.

De Hopi indianen denken dat alles uit een kosmisch ei gekomen is. Waarom wel kritisch zijn t.o.v. die opvatting en niet even kritisch t.o.v. de eigen christelijke opvatting?

Wij beiden zouden kritische vragen stellen als een schrijver hier een verhandeling zou houden over hoe het in overeenstemming met de wetenschap gedacht kan worden dat men Elvis na zijn dood toch gewoon nog her en der hier op aarde ziet rondlopen.

Groet.

P.S.

Als er wel bewijzen zouden zijn dan verneem ik die graag en dan trek ik mijn betoog onmiddellijk in.

Als er wel bewijzen zouden zijn

Beste Wim,

We dwalen wat af, maar vooruit.

Ik denk dat je het verhaal van Jezus moeilijk met iets anders kunt vergelijken.

Jezus doet een beroep op onze waarneming als hij zegt 'jullie hebben ogen, maar zien jullie niet? Jullie hebben oren, maar horen jullie niet?' (Mark 8:18).

Het verhaal van Jezus staat midden in onze historische werkelijkheid. Lees het evangelie van Lucas en de Handelingen der apostelen. Het is niet een product van fantasie (2 Petr 1:16). Johannes zegt: we hebben het gezien met onze eigen ogen (1 Joh 1:1-4).

Als iemand zegt 'ik kan niet geloven, voor mij is er te veel ellende in de wereld' dan kan ik daar wat van begrijpen. Het christelijk geloof is echter wel degelijk ergens op gebaseerd.

Daar valt uiteraard wel wat meer over te zeggen.

o **Wim de Rooij, Eindhoven** [20-10-2016 20:26](#)

Hallo Jart

Ik weet niet wat ik moet antwoorden. Je geeft argumenten voor bijbel door bijbelteksten te noemen?!?
Dit is vergelijkbaar met het bewijs dat mijn oom aardig is omdat deze zelf zegt dat hij aardig is.

Ik heb zelf geen studie gedaan naar de teksten van het NT. Maar naar het beste weten van de deskundigen zijn de schrijvers van het nieuwe testament NIET de personen naar wie deze teksten zijn genoemd. Deze teksten zijn volgens hen tientallen jaren na de dood van Jezus geschreven door mensen die we niet kennen. Deze mensen waren waarschijnlijk volgelingen van deze toen nieuwe religie en hadden er belang bij dat de verhalen aansloten bij hun religie en daar reclame voor maakte. Het is daarom ook goed te verklaren dat hoe jonger de teksten zijn hoe fantastischer de verhalen over Jezus. Het feit dat veel van de verhalen over Jezus 'gestolen' zijn uit verhalen van oudere culturen bewijst de onbetrouwbaarheid van het NT.

Ik neem aan dat jij ook deze feiten kent.

Maar het bovenstaande gaat over Genesis. Als er een god mede verantwoordelijk geweest zou zijn voor deze tekst dan zouden er niet zo veel onjuistheden in staan. Denk je ook niet? Als er geen god mede verantwoordelijk voor was waar maken de gelovigen zich dan druk om. Natuurlijk wisten de mensen toen niet wat we nu weten. Dan is het gewoon een boek, niet belangrijker dan een modern fantasie boek over tovenaars.

Groet.

▪ **jart voortman** [23-10-2016 19:44](#)

<Het feit dat veel van de verhalen over Jezus 'gestolen' zijn uit verhalen van oudere culturen bewijst de onbetrouwbaarheid van het NT. Ik neem aan dat jij ook deze feiten kent.>

Beste Wim,

Het is allemaal vergaand versimpelend zoals je het formuleert. Er zijn wel degelijk argumenten om aan te nemen wat het Nieuwe Testament over Jezus vertelt, dat dat historisch betrouwbaar is. Jij zegt eenvoudigweg dat het een feit is dat de verhalen over Jezus steeds fantastischer werden. Het is intellectueel goed verdedigbaar dat het in de evangeliën en de Handelingen der apostelen om geschiedschrijving gaat.

▪ **Wim de Rooij, Eindhoven** [23-10-2016 21:19](#)

Hallo Jart Voortman

Zoals eerder gezegd ben ik geen deskundige op het gebied van de bijbel. Ik lees en kijk filmpjes over dit onderwerp. En zoals vaak vind ik de betogen die met mijn standpunt overeenkomen vaak overtuigender dan andere betogen. Daar hebben veel mensen last van. Er is een persoon met de naam Bart Ehrman die op internet veel te vinden is die volgens mij aantoont dat veel verhalen over Jezus 'gestolen' zijn. En dat de jongere verhalen in het NT over Jezus fantastischer zijn dan de oudere verhalen. Maar ook andere deskundigen hebben dat volgens mij ook beweert. Ook zijn er veel filmpjes over debatten tussen deskundigen over de vraag of de verhalen over Jezus geschiedkundig betrouwbaar zijn. Voor zover ik het kan beoordelen zijn de aanhangers van Jezus te weinig kritisch over de bijbelse bronnen over Jezus.

Als je wilt kun je op internet zoeken o.a. naar Bart Ehrman. Ik zou graag een verwijzing zien naar de betogen die jouw standpunt ondersteunen.

Groet

0 Quote

■ **Wim de Rooij, Eindhoven** [23-10-2016 21:46](#)

Hallo Jart Voortman

Ik ben nu aan het kijken naar een debat --- "Bart Ehrman Michael Bird Debate 2016" --- het gaat over de met de tijd toenemende fantastische verhalen over Jezus.

Groet

0 Quote

● **Piet** [21-10-2016 08:43](#)

Wim, Bert, Jart

Wim schrijft:

[Als er een god mede verantwoordelijk geweest zou zijn voor deze tekst dan zouden er niet zo veel onjuistheden in staan.]

Een citaat uit een Reformatorisch artikel over Bijbelkritiek:

“Bijbelkritiek vindt plaats wanneer ONGELOVIGEN trachten fouten te vinden in Gods Woord. Zulke mensen werpen zichzelf op als RECHTERS, en maken ongunstige opmerkingen en beoordelingen over de Bijbel. In plaats van toe te staan dat de Bijbel HUN RECHTER is (Gods Woord wijst op hun fouten en toont hen waar zij verkeerd zijn - Hebr 4:12-13) trachten zij de Bijbel te bekritisieren (door zogenaamde “vergissingen” en “fouten” in de Bijbel aan te wijzen). Op een dag zullen deze ongelovigen staan voor de RECHTER VAN HEEL DE AARDE (Genesis 18:25) en zullen zij zich realiseren dat de Bijbel juist was en zij verkeerd! Zij zullen geoordeeld worden door precies het WOORD dat zij bekritiseerd hebben (Johannes 12:48).”

Dreigende woorden die duidelijk maken dat het met ongelovigen die de Bijbel bekritisieren slecht zal aflopen. Wat mij intrigeert is waarom die opvatting zo stellig is, bijna hysterisch, alsof God tegen de ongelovigen verdedigd moet worden.

Hoe kijken jullie naar die opvatting?

0 Quote Antwoorden

○ **Ronald V.** [21-10-2016 10:07](#)

Aan Piet

Ik vind het eigenlijk een schattige opmerking. Inderdaad, alsof God de kritiek niet zou kunnen overleven. Als de Bijbel het Woord Gods zou zijn, dan kan de Bijbel best wel tegen een serie stootjes.

De christelijke geleerden die hier verschijnen, zijn dan ook niet bang voor bijbelkritiek. Integendeel. Laat dat ook gezegd zijn.

Vr. gr.
RV

1 Quote Antwoorden

o **Wim de Rooij, Eindhoven** [21-10-2016 10:25](#)

Hallo Piet

Dat is volgens mij waar. Hun geloof moet verdedigd worden. Dreigende taal gebruiken tegen mensen die andere dingen geloven of helemaal niet geloven lijkt een van de vaste gewoonten van een aan een religie verslaafde gelovige te zijn.

De verder vriendelijke broeders die de lagere school runde in Venlo waar ik opgroeide dreigden met hel en verdoemenis als je geen nette katholiek was. Goede mensen die geen katholiek waren gingen uiteindelijk naar de hel. Zeer slechte mensen die wel katholiek waren en op het einde van hun leven nog snel even biechtte gingen naar de hemel. Zo zit de godsdienst in elkaar. Volgens de gelovigen zijn er na de dood maar twee smaken: de hel en de hemel. Dat idee op zich is een vorm van terreur tegen anders denkenden.

Het grote voorbeeld van een verslaafde gelovige is Paulus. Die man was bezeten van zijn godsdienstige wanen. De onzinnige beledigingen en kinderachtige bedreigingen van Paulus in de eerste brief aan de Romeinen aan het adres van ongelovigen, dus ook aan mij, zijn schokkend. Enkele jaren terug heb ik die verzen lezend me voor het eerst gerealiseerd wat daar precies stond. Nog steeds walg ik van dat stuk tekst.

Daarom is het volgens mij nodig dat mensen die betogen houden die zonder verdere argumentatie uitgaan van de waarheid van hun godsdienstige opvattingen kritisch bevraagd worden hoe ze komen bij die opvattingen. Geloven ze alleen omdat hun ouders ze dat bijgebracht hebben of zijn er nog redelijke argumenten voor hun geloof te vinden.

Groet.

-1 Quote Antwoorden

▪ **Piet** [21-10-2016 11:52](#)

Wim

Paulus komt bij mij over als een belerende betweter, een verzuurde humorloze moraalridder. Ik snap niet dat hij zo op het schild geheven wordt.

-1 Quote

• **Anoniem** [21-10-2016 10:27](#)

De a-historische verklaring is de beste. Die verklaring heet niet alleen a-historisch maar ook, geheel terecht, exemplarisch.

De zondeval is geen historische gebeurtenis maar is een kwestie van al of niet geloven. Op ieder

ogenblik kan de zondeval zich voordoen: opstand tegen God. En zolang je niet in opstand komt, gloort achter de horizon het eeuwige paradijs. Het zondevalverhaal is een exemplum, een voorbeeldige levensles. En ja, kijk uit voor vrouwen die je een verboden vrucht aanreiken. :)

Wie van de zondeval toch op de één of andere wijze iets historisch wil maken, bedrijft slechte geschiedskunde. Op geen enkele wijze was de oerhorde een paradijselijke toestand.

Het is een kwestie van geloof. Niet van historische gebeurtenissen. Je gelooft dat je geloof in God je van de aardse ellende los kunt maken. Of je gelooft het niet. Maar er zijn geen aanwijzingen die dit geloof ondersteunen. Geloven is geloven. Geloven is geloven zonder bewijzen en aanwijzingen.

Vr. gr.
RV

0 Quote Antwoorden

o **Wim de Rooij, Eindhoven** [21-10-2016 15:45](#)

Hallo Anoniem (Ronald V)

Het is inderdaad een kwestie van geloof. Mensen die denken dat hun voorvaderen in de vorm van een beest terugkomen na hun dood om hun nakomelingen te beschermen geloven dat ook zonder enig bewijs. Mensen die geloven in incarnatie doen dat ook zonder bewijs. Iedere aanhanger van een van de vele duizenden verschillende religies doet dat zonder bewijs. Het lijkt er op dat verreweg de meesten zich helemaal niet druk maken over de kans dat hun religie onjuist is. De meeste mensen geloven wat hun door hun ouders is verteld.

Die onverschilligheid is voor mij onbegrijpelijk. Het is helemaal absurd als mensen zonder één argument voor hun eigen religieuze opvatting anderen gaan bedreigen met de vreselijkste dingen die er met je gebeuren als je niet in hun specifieke sprookjes gelooft. De zondeval, het paradijs, de zondvloed, het bestaan van leven na de dood, het bestaan van duivels enzovoorts, enzovoorts, zonder goede argumenten zijn dit allemaal zaken die even onwaarschijnlijk zijn als de verhalen dat Elvis nu nog op aarde rondloopt.

Groet.

1 Quote Antwoorden

• **Anoniem** [23-10-2016 19:47](#)

de vertegenwoordiging van sceptici en atheïsten onder de reacties is indrukwekkend. Zijn er nog gelovigen die op mijn stuk willen reageren?

0 Quote Antwoorden

o **jart voortman** [23-10-2016 19:49](#)

'anoniem' is in dit geval ondergetekende

0 Quote Antwoorden

• **Jaap** [23-10-2016 21:05](#)

Jart,

Jawel, er valt best het een en ander over te zeggen. Zelf houd ik voorlopig toch vast aan een meer

historische interpretatie en denk dat de creationistische opvatting tot de mogelijkheden behoort, al zal ik dat niet te vuur en te zwaard verdedigen, omdat ik daar ook niet 100 procent zeker van ben. In ieder geval komt bij de a-historische opvatting de zondeval als historische gebeurtenis onder vuur te liggen, terwijl ook de man-vrouw verhouding in het geding is. Daar schrijft Paulus in de Efezebrief o.a. over en in de Corinthebrief. Ik ben bang dat de a-historische opvatting ook geen fundament biedt voor het gezin: één man, één vrouw als een hulp naast hem en de kinderen. De man is het hoofd van zijn vrouw is niet populair meer, ook onder veel christenen niet. Welk motief zou je daarvoor kunnen aanvoeren zonder de man-vrouw schepping, zoals in Genesis beschreven?

0 Quote Antwoorden

o **Ronald V.** [23-10-2016 21:55](#)

Aan Jaap

Je zou het idee van de natuurlijke superioriteit van de man kunnen aanvoeren. Maar blijkbaar heeft dat idee voor jou geen waarde. Maar als dat idee onwaar is, dan is het theologisch idee dat de man het hoofd is van het gezin, ook zo goed als onwaar want een theologisch idee zou toch op meer moeten rusten dan uitsluitend op een bijbeltekst.

Maar zou jij echt het hoofd van het gezin willen zijn? De kop van Jut. De hoofdverantwoordelijke met alle zorgen, last en spanning van dien? Voor zo ver ik jou ken, wil ook jij liever de verantwoordelijkheid delen. Of ben jij zo'n iemand die zijn vrouw beveelt: "Jij bent de baas"? :)

0 Quote Antwoorden

▪ **Jaap** [23-10-2016 22:05](#)

Ronald, dat de man in het huwelijk het hoofd zijn van vrouw is, heeft niets met "ik ben de baas" te maken. Dat is misbruik van je positie maken, zo is het niet bedoeld. Maar dat is een andere discussie

1 Quote

• **Piet** [24-10-2016 07:40](#)

[Het echte probleem is dat de Bijbel vertelt dat de schepping goed was en dat de miserie gekomen is door de zonde van Adam en Eva in het paradijs.]

De eerste hoofdstukken van Genesis schijnen ontstaan te zijn tijdens of kort na de Babylonische Ballingschap. Om begrip te krijgen over de betekenis van dat Bijbelgedeelte zouden we ons moeten verplaatsen in het gedachtegoed van de auteur(s). In welke culturele context zijn deze hoofdstukken ontstaan, hoe sterk was de invloed van andere religieën, mythologieën, kronieken en overleveringen? De fout is dat er vaak met de huidige kennis naar het verleden wordt gekeken en die op dat verleden wordt geprojecteerd. Ik denk niet alleen aan OT-gebeurtenissen die als voorafschaduw van Christus worden bestempeld zoals 'Het Woord' (Johannes 1:1) maar ook aan allerlei moderne theologische, wetenschappelijke en filosofische denkbeelden over het verleden zoals de projectie van ons wereldbeeld op de antieke oudheid. Daaruit zou je kunnen concluderen dat de exact-historische uitleg de werkelijkheid het meest benadert.

1 Quote Antwoorden

o **jart voortman** [24-10-2016 08:40](#)

hè, hè, eindelijk een reactie (naast die van Jaap) die gaat over het punt dat ik wil maken. Er bestaat, Piet, ook een term voor wat jij naar voren brengt: achterwaartse science fiction. Ik vond die term bij Houtman, Wereld en tegenwereld - een boek uit de jaren tachtig. Het is inderdaad belangrijk om bij Bijbeluitleg de oorspronkelijke bedoeling van de Bijbelschrijvers te achterhalen en niet direct met ons wetenschappelijk wereldbeeld aan te komen. Water in de Bijbel is in ieder geval niet H2O.

• **Nico Bakker** [25-10-2016 09:40](#)

Tark en Ronald V.

Door Schrift met Schrift te vergelijken, gaat de Schrift verder open.

Om Genesis beter te begrijpen, kunnen we de Tora (de vijf boeken van Mozes) vergelijken met het bijbelboek Job. Dat boek begint met een gesprek tussen God en Satan. (Job 1:6-12) Een gesprek dat Job voorafgaand aan zijn beproeving niet heeft geweten. Dit gesprek moet later wel door God zelf aan de schrijver van dit bijbelboek bekend zijn gemaakt. Ik veronderstel dat Job dit boek samen met een goede vriend heeft geschreven. Die goede vriend heeft het laatste gedeelte, Jobs dood, alleen vastgelegd. Als dit zo is, dan bevat het boek grotendeels het verhaal van de waarnemer. Van een mens met al zijn beperkingen.

De Tora begint met Genesis 1, waarover de schepping wordt geschreven en waar geen mens is bij geweest. Dit verhaal moet God zelf aan Adam en Eva bekend hebben gemaakt.

Ik veronderstel dat Mozes met de secondant de Tora heeft geschreven (wat in orthodoxe kring nog een gangbare opvatting is). Zijn secondant heeft dan Deuteronomium 34 alleen geschreven.

Genesis 2 zie ik meer als het verhaal dat Adam en Eva hebben waargenomen en doorverteld, of via kleitabletten hebben doorgegeven. Zo veronderstel ik dat de meeste verhalen uit Genesis door waarneming zijn ontstaan en doorgegeven. Ze zijn historisch, maar met beperkingen omdat de waarnemingen van mensen nu eenmaal beperkt zijn. Alleen Genesis 1 springt daar uit, dat is puur goddelijke openbaring. Daar houd ik graag aan vast.

Volgens mij is Mozes de schrijver en ik vermoed dat de samenstelling van zijn boeken de invloeden van die tijd hebben ondergaan. Ik denk dan met name aan de geslachtsregisters in Genesis 5 en 10. Die zijn volgens mij meer symbolisch dan historisch.

Dit geeft de ruimte om de zondvloed te dateren op 10468 v. Chr. Vooralsnog denk ik dat de aarde zo'n 1200 à 18000 jaar oud is. Op mijn website www.paradijsthesen.nl heb ik dit onderbouwd. Zie onder de knop **Geologie**.

Ik hang een variant op de exact-historische uitleg aan, omdat die Gods grootheid het beste in beeld brengt. Na de schepping was alles zeer goed. Na de herschepping zal alles opnieuw zeer goed worden. Ik geloof dat satan Gods schepping al voor de zondeval heeft aangevallen en dat daardoor de dood al voor de zondeval buiten het paradijs aanwezig is geweest.

Ik veronderstel dat de zondvloed samenviel met de vorming en het later weer uiteenvallen van het supercontinent **Rodinia** dat de verdeling van de aarde onder Peleg (Genesis 10:25) samenviel met de vorming en het later uiteenvallen van het supercontinent **Pangea**.

Als dit zo is, dan ligt er een sluier over het verleden. Want we mogen aannemen dat deze grote catastrofes het leefmilieu aanzienlijk hebben veranderd. Het feit dat de mensen voor de zondvloed veel ouder werden dan erna, laat dit zien.

Paleontologie is een wetenschap die nog in de kinderschoenen staat. Nog lang niet alle catastrofes zijn in kaart gebracht. Laat staan de effecten die al de catastrofes hebben uitgeoefend op de atmosfeer.

Ik geloof in de historische zondeval. Onder andere op basis van de volgende teksten: Romeinen 5:15-17; 1 Korintiërs 15:22, Openbaring 12:9.

Ik nuanceer graag het probleem van het kwaad in de schepping. Want God zal alles herstellen en vernieuwen. Alles komt goed. Alles werkt mee ten goede. God werkt dat onder andere uit in de weg van de uitverkiezing. Zie:

www.paradijsthesen.nl/uitverkiezing/

Mvg.
Nico

Aan Nico

Je schrijft op aangename wijze een heel mooi verhaal. Maar ik geloof er niets van. Niet God schreef de Bijbel maar gewone mensen schreven hem. Ik zou haast zeggen: gewone Nico Bakkers. ;)

Die kruisverwijzingen zijn overigens heel erg interessant. De Bijbel is hoe dan ook interessant. Maar hij is niet goddelijk.

Vr. gr.
RV

0 Quote Antwoorden

o **Piet** [25-10-2016 11:39](#)

Nico

Om de eerste hoofdstukken van Genesis te kunnen begrijpen moet je je kunnen verplaatsen in het 2500 jaar oude wereldbeeld van de auteur(s). Omdat dat antieke wereldbeeld voor ons nu ongeloofwaardig is proberen theologen Genesis te verklaren vanuit ons wereldbeeld. Tegenwoordig is het ondenkbaar om de 7 scheppingsdagen, het bestaan van Adam en Eva en de Zondeval letterlijk te nemen. Maar voor de tijdgenoten van de schrijvers van Genesis was dat wel het geval, voor hun was de letterlijke betekenis van Genesis de realiteit. Nu geven we de oude verhalen vaak een figuurlijke betekenis en projecteren we onze kennis erop om er een geloofwaardige draai aan te kunnen geven. Een bekende uitspraak is: "God gaf in Genesis de mensen een eenvoudig beeld van de schepping omdat ze het anders niet zouden begrijpen." Genesis is het object van uitputtende theologische, wetenschappelijke en filosofische discussies geworden. De intrigerende vraag hierachter is waarom het scheppingsverhaal van Genesis niet dezelfde weg is gegaan als de andere scheppingsmythen die destijds ook als geloofwaardig werden beschouwd. Want wie gelooft er nu nog in de schepping van de mens door Prometheus of Marduk?

0 Quote Antwoorden

o **Anoniem** [25-10-2016 12:08](#)

Nico

Even een opmerking n.a.v. de link naar je geologische opvattingen. Als je een goed beeld wilt hebben van de geschiedenis, de samenstelling en de opbouw van de aardkorst dan zou ik mij niet vertrouwen op "De verborgen geheimen van de mensheid" van Bert Thurlings. Thurlings kraamt onzin uit, hij weet net zoveel af van geologie als een Bosjesman van sleetje rijden. Thurlings is geen geoloog maar technicus. Beter is het om hiervoor het boek "Algemene Geologie" van A.J. Pannekoek te raadplegen, in mijn studietijd hét handboek voor de aspirant-geoloog. Ook informatief is het meer recente boek "De vorming van het land" van H.J.A. Berendsen.

0 Quote Antwoorden

o **Anoniem** [25-10-2016 12:09](#)

Anoniem = Piet

0 Quote Antwoorden

o **Ronald V.** [25-10-2016 13:48](#)

Aan Nico

Je alverzoening is opmerkelijk. Hoeveel medechristenen hangen de alverzoening aan? Wat zeggen

bijvoorbeeld Van den Brink en Van der Kooi in hun "Christelijke dogmatiek" erover?

Vr. gr.
Ronald V.

0 Quote Antwoorden

o **jart voortman** [25-10-2016 16:09](#)

Bedankt, Nico, voor je uitgebreide verhandeling.

Voor mij is het creationisme natuurwetenschappelijk niet geloofwaardig. Om een paar voorbeelden te geven. IJsmoesters van Antarctica gaan terug tot 600.000 jaar. De methode waarmee men tot deze vaststelling komt is vergelijkbaar met het tellen van jaarringen van bomen. Boormoesters van ijs bevatten ook een soort jaarringen. Als we verder terug willen gaan in de tijd: de paleontologische gegevens (over vroegere levensvormen op aarde) komen overeen met geologische gegevens. Bij voorbeeld: als men wil bepalen over hoe lang geleden Madagascar los kwam van het continent Afrika, komen we op grond van het biotoop tot dezelfde datum als op grond van geologisch onderzoek. Dit is tegelijk een samenhangend bewijs voor evolutie. De theoretische grafieken van Milankovitch in de 1e WO over ijstijden in het verleden kwamen vijftig jaar later boven water bij bestudering van kalkafzettingen in de zeebodem. In de natuurwetenschappen wordt het grote verhaal dat onze aarde heeft doorgemaakt via heel verschillende methoden van onderzoek bevestigd.

Een tweede bezwaar tegen creationisme is de manier waarop men denkt de Bijbel uit te leggen.

Uiteraard ziet men zichzelf als

Bijbeltrouw. Methodisch is men dat echter in het geheel niet. Men projecteert moderne vragen op een tekst die heel iets anders wil zeggen. De eerste hoofdstukken van de Bijbel willen ons antwoord geven op de grote vragen van het leven. Wat is de bedoeling van het huwelijk? Waarom zijn sommige stellen ongelukkig met elkaar? Deze wereld is in verschillende opzichten bedreigend. Zijn we wel veilig? In dat licht is het vrij absurd om je af te vragen wat natuurwetenschappelijk precies wordt beschreven bij de tweede scheppingsdag. Zie wat ik daarover zeg in het artikel waar aan het eind van mijn opiniebijdrage wordt verwezen.

Er is wel iets dat mij verbindt met creationisme. Creationisten geloven dat er iets op het spel staat. We kunnen niet alles aanvaarden anders is het grote verhaal dat de Bijbel ons wil vertellen om zeep. Ik deel dat gevoel. Zeer vaak wordt door christelijke wetenschappers beweerd dat er geen enkel probleem is tussen het christelijk geloof en natuurwetenschappelijke kennis. Die problemen zijn er uiteraard wel. Waar komt het kwaad vandaan? Dat is de grote vraag.

Er zit dus inderdaad wel spanning in. De diepste grond van het christelijk geloof is niet de natuur die wij om ons heen zien, maar Gods openbaring aan Abraham en zijn nageslacht en Jezus die ons ten diepste laat zien wat Gods bedoelingen zijn.

Uiteraard is het niet aangenaam om toe te geven dat men vragen heeft.

Maar laten we eerlijk zijn: ook atheïsten begrijpen heel veel niet. Een naturalistische verklaring van ons bestaan gaat volledig voorbij aan hoe wij ons leven en de wereld om ons heen beleven.

0 Quote Antwoorden

■ **Ronald V.** [25-10-2016 20:07](#)

Aan Jart

Ik denk dat ik een naturalist ben. Maar dat er een subjectief existentieel aspect bestaat, ontgaat mij geenszins. Integendeel. Hoe objectief we ook proberen te zijn, we zitten als subjecten met onszelf en ons zelf opgescheept. Ik begrijp best, denk ik, dat er mensen zijn die in een (monotheïstische) God geloven en die hun subjectieve moraal in een objectieve God willen verankeren. Ik neem ook het filosoferen over de godsvraag (bestaat God?) serieus. Wat dat laatste betreft, nee, ondanks een twintigtal eeuwen van christelijke filosofie, ben ik niet overtuigd van haar argumentaties. Op zijn hoogst kan men met enige redelijkheid beweren: misschien, heel misschien is er een God. Maar zelfs dat wens ik te betwijfelen. En dat ongelovigen betere mensen zijn dan gelovigen, ach nee. Blauwogige mensen zijn ook niet per se beter dan bruinogigen.

Vr. gr.
RV

0 Quote

• **Jaap** [25-10-2016 21:18](#)

Jart,

"De diepste grond van het christelijk geloof is niet de natuur die wij om ons heen zien, maar Gods openbaring aan Abraham en zijn nageslacht en Jezus die ons ten diepste laat zien wat Gods bedoelingen zijn."

Weet je zeker dat Abraham bestaan heeft, want sommige theologen betwijfelen dat. En aangezien zesdaagse schepping en zondvloed geen historische gebeurtenissen kunnen zijn volgens de wetenschap, hoe weten we of het spreken van God tot Abraham en zijn beloften aan hem reële gebeurtenissen zijn geweest?

En als we dat niet zeker weten, hoe weten we dan of Jezus de aan Israël beloofde messias was?

0 Quote Antwoorden

o **Ronald V.** [25-10-2016 22:36](#)

Aan Jaap

historiek.net/bijbelse-archeologie/53856/

is een degelijk verhaal met verwijzingen van de hand van Jona Lendering, oudheidkundige, over de "Bijbelse" archeologie.

RV

0 Quote Antwoorden

o **Piet** [25-10-2016 22:47](#)

Jaap

Je schrijft:

[En als we dat niet zeker weten, hoe weten we dan of Jezus de aan Israël beloofde messias was?]

Zover ik weet staat nergens in de Bijbel dat Jezus zelf zegt dat Hij de Messias is. Die kwalificatie wordt Hem wel door anderen toegeschreven. In Matteüs 16:16 zegt Petrus: "U bent de Messias, de Zoon van de levende God." En in Johannes 1:41 zegt Andreas tegen zijn broer Simon Petrus: "Wij hebben de Messias gevonden."

Blijkbaar zijn beide broers erg onder de indruk van Jezus, maar hoe kunnen we nou weten of hun intuïties hun niet bedriegen? De kerk zal die aarzeling wegwuiven door ons te verkondigen dat de Bijbel als het Woord van God onfeilbaar is. Bovendien zal de kerk zeggen dat niet de broers spreken maar dat God spreekt door de mond van beide broers en God spreekt uiteraard altijd de waarheid.

0 Quote Antwoorden

o **jart voortman** [28-10-2016 18:42](#)

< hoe weten we of het spreken van God tot Abraham en zijn beloften aan hem reële gebeurtenissen zijn geweest?>

beste Jaap

We kunnen op dit punt niet alles bewijzen.

Voor mij staat het vast dat Genesis 1-11 mythische elementen bevat. Die mythische verhalen willen ons iets vertellen over het wezen van ons bestaan.

Het is bij mij vooral een zaak van geloof dat ik Abraham zie als een historisch persoon. Als je dat loslaat raak je aan de kern van het Oude Testament. Wetenschappelijk valt er over de historiciteit van Abraham weinig te zeggen. Er is eenvoudigweg te weinig bekend over de periode van Abraham. Bijbelkritische mensen en Bijbeltrouwen kunnen er niet om heen dat er te weinig gegevens zijn. Wel zijn er chronologische problemen met de uittocht.

Misschien is dit antwoord voor jou teleurstellend. Ik zie geen mogelijkheid om meer te zeggen.